

16.11.2023

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1457
Toplantı Tarihi/Sayısı : 2.11.2023/218
Karar Numarası : 2023/843
Başvuran : S.K.
Başvuran Vekili :
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Kurşunlu Kaymakamlığı (İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)
Muhatap Adres : Çal Mah. İstasyon Cad. Kurşunlu/Çankırı

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın görev yaptığı okulda, üyesi bulunduğu sendika nedeniyle felsefi ve siyasi görüş temelinde işyerinde yıldırıma (mobbing) maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Çankırı ili Kurşunlu ilçesinde bulunan Tevfik Fikret Ortaokulunda Teknoloji ve Tasarım öğretmeni olduğunu,

b. Bulunduğu Okulda Teknoloji ve Tasarım derslerinin sayısının az olması nedeniyle Okul İdaresinden ek ders talep ettiğini ancak talebine olumlu karşılık verilmediği; başka öğretmenlerin ders programları isteklerine göre ayarlanabilirken kendisi başka bir okulda ders verdiği halde ders programının isteği doğrultusunda düzenlenmediğini,

c. 15/9/2020 tarihinde promosyon talep ettiğini, talebinin reddi üzerine İdare aleyhine dava açıp kazandığını ancak karardan sonra bir ay içerisinde yatırılması gereken paranın üç ay sonra yatırıldığını,

ç. 30/9/2020 tarihinde Eğitim-Bir Sendikasına geçmemesi nedeniyle Şube Müdürlüğü görevlendirmesinin iptal edildiğini ve istifa dilekçesinin alındığını,

d. Kurşunlu Kaymakamlığının 20/10/2020 tarihli Oluru ile sınıf defterine kazanımları yazmadığı, devamsızlıkları deftere işlemediği, yıllık planları ihtara rağmen teslim etmediği, 15/10/2020 tarihinde Okul Müdürünü tehdit ettiği iddiasıyla hakkında soruşturma yapıldığını, aynı soruşturma kapsamında Tevfik Fikret Ortaokulu Müdür Vekili olan A.K.'nın kendisine mobbing uyguladığını, haftalık ders programlarında çekişme olduğunu söylemesine rağmen ders programının düzeltilmediğini, panik atak hastası olmasına rağmen kendisine belletmenlik görevi verildiğini, derslere girmesine rağmen defterlere derslere girmediğinin yazıldığını, ders defterlerinde başka öğretmenlere de ait boşluklar olmasına rağmen söz konusu öğretmenlere soruşturma açılmadığını, soruşturma sonucunda kendisine uyarı cezası verildiğini,

e. 24/2/2021 tarihinde ders sayısının yetersiz olması nedeniyle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden İlçede bulunan İmam Hatip Ortaokuluna müdür yardımcısı olmayı talep ettiğini ancak talebinin reddedildiğini,

f. 27/9/2021 tarihinde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden ek ders talep ettiğini ancak Müdürlük tarafından verilen cevapta alan dışında derse girebileceği ve ihtiyaç halinde görevlendirilmenin yapılabileceğinin ifade edildiğini, aynı tarihlerde Bilişim Teknolojileri dersi öğretmeni bulunmaması nedeniyle 6 saatlik ders ihtiyacı olduğunun Okul İdaresi tarafından duyurulduğunu, ancak bu dersin İlçe Şube Müdürüne verildiğini, diğer bazı okullarda alan dışında öğretmenlerin Bilişim derslerine girebildiğini ancak kendisine alan dışında ek ders verilmediğini,

g. İlçe genelinde değerlendirme toplantısı yapıldığını ancak bu toplantıya Teknoloji ve Tasarım dersi öğretmenlerinin davet edilmediğini,

ğ. 18/2/2022 tarihinde nöbetçi olduğu dersin teneffüsüne 8 dakika geç çıktığı ve aynı gün taşınmalı okul servisleri ile Okula gelen öğrencilerin iniş ve binişteki kontrollerini yapmadığı için öğrencilerin can güvenliğini tehdit ettiği gerekçesiyle hakkında tutanak tutulduğunu, ilgili tarihte sendikal eylem kararı olduğunu ve söz konusu işi angarya iş olarak değerlendirdiğini; nöbete geç çıkan birden fazla öğretmen olmasına rağmen onlar hakkında tutanak tutulmadığını ve savunmalarının istenmediğini,

h. 23/2/2022 tarihinde seçmeli ve/ya boş dersleri vermeyi Okul yönetiminden istediğini ve bu hususu tutanağa geçirmek istediğini ancak söz konusu talebin Okul İdaresi tarafından yapılan toplantıda tutanağa geçirilmediğini ancak toplantıda bulunan öğretmenlerin bu hususu doğrular nitelikte tutanaklarının olduğunu,

ı. 9/3/2022 tarihinde Okul Müdürünün seçmeli ve ek dersleri adaletli dağıtmadığını iddia ederek İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne başvurduğunu, Müdürlük tarafından dilekçesinin makam atlamadan Okul Müdürlüğüne verilmesi gerektiğinin ifade edildiğini,

i. 5/4/2022 tarihinde yapılan ders programına göre diğer öğretmenlere boş gün bırakılırken kendisine boş gün verilmediğini, pazartesi İmam Hatip Ortaokulunda, salı günü TOKİ Ortaokulunda görev verildiğini kalan günlerinde ise hiç boş gününün olmadığını,

j. 27/4/2022 tarihinde Okul Müdürü tarafından Bilişim Teknolojileri dersini vermeyeceğinin kendisine bildirildiğini ve dersin kendisinden alınarak müzik öğretmeni olan bir başka öğretmene verildiğini,

k. 27/5/2022 tarihinde geçirmiş olduğu soruşturma dosyasını İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden istediğini, İdare tarafından verilen cevapta soruşturmanın aleyhine neticelenmesi nedeniyle üçüncü kişilere ait bilgi ve belgelerin çıkarılarak verilmesi gerektiğinden söz konusu soruşturmada adı geçen kişilerin kişilik haklarının korunması bakımından soruşturma dosyasının kendisine verilemeyeceğinin ifade edildiğini iddia etmektedir.

3. Muhataptan alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın 2017-2018 yılları arasında Eğitim-Bir Sendikasına, 2018-2021 yılları arasında Türk-Eğitim Sendikasına, 2022 yılından itibaren ise Hürriyetçi Eğitim Sendikasına üye olduğu,

b. Tefvik Fikret Ortaokulunda ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde birçok sendikadan yönetici ve öğretmenin bulunduğu,

c. Başvuranın 30/9/2020 tarihinde Eğitim-Bir Sendikasına geçiş yapmaması nedeniyle görevlendirmesinin iptal edildiği ve istifa dilekçesinin alındığı iddiası ile ilgili olarak yöneticilik taleplerinin kişinin talebine bağlı olarak Mülki İdare Amirinin onayıyla gerçekleştirildiği, başvuranın talebi doğrultusunda Şube Müdürü olarak görevlendirildiği, aynı şekilde başvuranın 29/9/2020 tarihli görevlendirmesinin iptali hakkındaki dilekçesi doğrultusunda da Şube Müdürlüğü görevinden ayrıldığı, kişinin sınava girerek kadrolu olarak yönetici olma hakkının ise her zaman var olduğu,

ç. Başvuranın Teknoloji ve Tasarım dersi öğretmeni olarak görev yaptığı ve İlçede hem kendi branşında hem de İlçe Müdürler Kurulu kararı ile ihtiyaç halinde diğer branşların derslerine de görevlendirmesinin yapıldığı,

d. Başvuranın ders defterlerini doldurmaması nedeniyle Okul Müdürü tarafından hakkında soruşturma başlatıldığı ancak sınıf defterlerinde boşluk olan diğer öğretmenlere aynı uygulamanın yapılmadığı iddiası ile ilgili olarak 7/9/2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "*Öğretmenlerin Görevleri ve Sorumlulukları*" başlıklı 86'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında, "*h) Ders başlangıcında öğrenci yoklamasını yapar; konu, etkinlik, deney, performans çalışması, uygulama, yazılı yoklama ile diğer çalışmaları ders defterine yazarak ilgili yerleri imzalar*" hükmünün bulunduğu ve söz konusu hüküm doğrultusunda işlem yapıldığı, aynı şekilde 16/10/2020 tarihinde ders defterlerini doldurmayan diğer öğretmenler hakkında da soruşturmanın başlatıldığı,

e. Başvuranın, hakkında verilen uyarı cezasının yeterli görülmeyle Kurşunlu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından iki defa daha uyarı cezası verildiği iddiası ile ilgili olarak ise başvuranın Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi (MEBBİS) kayıtlarının incelendiği ve başvurana verilen herhangi bir disiplin cezası kaydının olmadığı, başvurana 12/1/2021 tarihli yazı ile başvuran hakkında yürütülen 16/12/2020 tarihli inceleme ve soruşturma raporu kapsamındaki savunmasının yetersiz olmasına rağmen geçmiş hizmetlerindeki olumlu durumu nedeniyle hakkında ceza uygulamasına gidilmediğinin bildirildiği,

f. Başvuranın 24/2/2021 tarihinde ders sayısının yetersiz olması nedeniyle bulunduğu İlçenin İmam Hatip Ortaokuluna müdür yardımcısı olma talebinin reddedilmesi iddiasına ilişkin olarak ise Okulun belirtilen tarihlerde boş müdür yardımcısı norm kadrosunun bulunmadığı ve başvuranın talebinin bu sebeple reddedildiği, yöneticilik kriterlerinde kişinin ders sayısının yetersiz olup olmamasının bir kriter olarak değerlendirilmediği, yönetici seçiminde kişinin kuruma ve öğrenciye faydası, liyakati ve liderliği kriterlerine bakıldığı,

g. Başvuranın promosyon ödemesinin geç yapıldığı iddiası ile ilgili olarak ise promosyon ödemelerinin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün bütçesi olmadığı için Milli Eğitim Bakanlığında gelecek ödenek doğrultusunda yapıldığı ve ödemenin gecikmesinin de bu ödeneğin geç gelmesinden kaynaklandığı,

h. Başvuranın talep ettiği altı saatlik Bilişim Teknolojileri dersine İlçe Milli Eğitim Şube Müdürünün girdiği iddiası ile ilgili olarak ise bu dersin, genel işleyişi bozmamak adına ana branş Bilişim Teknolojileri olan Şube Müdürüne verildiği ve bu derse Şube Müdürü tarafından gönüllük esasına göre ücret almadan girildiği,

ı. Başvuranın 2022-2023 eğitim öğretim yılı başından itibaren İlçe Müdürler Kurulu Kararı ile

Bilişim Teknolojileri dersi dahil ihtiyaç olan diğer branşlarda görevlendirmesinin yapıldığı ve tam ek ders ücretinin de ödendiği, 2021-2022 eğitim öğretim yılında ise Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu tarafından Teknoloji ve Tasarım dersi öğretmenlerinin giremeyeceği belirlenen branşlarda başvuranın ders verme talebi olmasından dolayı talebinin karşılanmadığı,

i. Başvuranın nöbetçi öğretmen olarak bulunduğu sırada teneffüs nöbetine geç çıkması, Okul giriş çıkışlarında taşınmalı öğrencilerin güvenlik tedbirine aykırı davranması ve yalnızca o dönem Türk Eğitim Sendikası üyesi olan kendisi ile bir diğer öğretmenin soruşturulması iddiası ile ilgili olarak başvuran ve diğer öğretmenin söz konusu olayla ilgili tutanak tutmaları nedeniyle yalnızca iki öğretmenin bilgisine başvurulduğu, herhangi bir sendikal ayırım yapılmadığı,

j. Başvuranın, nöbete Okul İdaresi tarafından alınan karar doğrultusunda geç gelmesine rağmen hakkında soruşturma başlatılması iddiası ile ilgili olarak ise 11/9/2014 tarihli ve 29116 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nin "*Taşıma merkezi okul/kurum müdürünün görevleri*" başlıklı 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında, "*g) Servis araçları ile taşınan öğrencilerin, isim listelerine göre kontrol edilmesini sağlamak*" hükmünün bulunduğu ve söz konusu sorumluluğun Okul Müdürü ile nöbetçi öğretmenlere verildiği, öğrencilerin mağdur olmaması için nöbetçi öğretmenlerin Okula erkenden gelmesi ve kontrolleri yapmasının gerektiği,

k. Başvuranın ders programı hazırlanırken kendisi haricinde diğer öğretmenlere boş gün bırakıldığı ancak kendisine boş gün bırakılmadığı iddiası ile ilgili olarak, ders programının Okul İdaresi tarafından hazırlandığı ve ders programı yapılırken zorunlu nedenler haricinde boş ders günü bırakılması uygulamasının zorunlu olmadığı, ders dağılımının ders yoğunluğuna göre düzenlendiği ve ders dağıtım sistemi gereği öğretmenlerin dolu ve boş olduğu günlerin ders yoğunluğuna göre sistem tarafından atandığı, ders programının Okul İdaresinin sorumluluğunda olduğu,

l. Başvuran hakkında yürütülen soruşturma dosyasının bir suretini talep etmesine rağmen ilgili belgelerin başvurana verilmediği iddiasına ilişkin olarak Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurulunun 5/4/2004 tarihli ve 2004/... sayılı kararı gereğince işlem yapıldığı ve söz konusu kararda, üçüncü kişilere ait bilgilerin çıkarılarak bilgi/belgenin verilmesi gerektiğinin belirtildiği, başvurana söz konusu kararda belirttiği şekilde üçüncü kişilere ait kısımların kişilik haklarına müdahale olmaması gerekçesiyle çıkarılarak bilgi verildiği,

m. Branş bazında verilecek derslere ilişkin olarak ise Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları başlıklı 20/2/2014 tarihli ve 9 sayılı Kararı gereğince hareket edildiği, bu kapsamda alınan karar gereği Teknoloji ve Tasarım dersi öğretmenlerinin yalnızca Teknoloji ve Tasarım dersi verebileceği, diğer branş derslerinin ise kendi branşlarına uygun olarak verildiği ifade edilmekle birlikte başvuran hakkında yürütülen soruşturma evrakı, tutanaklar, başvuran tarafından sunulan dilekçeler, yapılan Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) başvuruları ve bunlara yönelik olarak verilen cevaplar ile diğer ilgili belgeler ekte sunulmaktadır.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından, Kurumumuza yasal süresi içerisinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

6. Anayasa'nın "Çalışma hakkı ve ödevi" başlıklı 49'uncu maddesi şöyledir:

"Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır."

7. Anayasa'nın "Sendika kurma hakkı" başlıklı 51'inci maddesi şöyledir:

"Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz. Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir. Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir. İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir. Sendika ve üst kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz."

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (g) bendi şöyledir:

"İşyerinde yıldırma: Bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacıyla kasıtlı olarak yapılan eylemleri (...) ifade eder."

9. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) *Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.*"

10. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık."

11. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar."

12. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncü maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Kurumun görevleri şunlardır:... (g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)"

13. 6701 sayılı Kanun'un "İspat Yükü" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

14. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında: *"Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir."* hükmü bulunmaktadır. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre: *"İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir."* hükmü bulunmaktadır. Bu kapsamda başvuran somut olaya ilişkin iddiaları ile ilgili olarak 30/9/2021 tarihinde CİMER üzerinden başvuru yapmış ve başvurusuna muhatap İdare tarafından 14/12/2021 tarihinde ret cevabı verilmiştir. Başvuranın, iddiaları ile ilgili olarak birçok defa mesajlaşma programları üzerinden taleplerinin karşılanmasını talep ettiği de anlaşılmaktadır. Ayrıca başvuranın muhatap İdareye verdiği 7/3/2022 tarihli ek ders talebini içerir dilekçesi hakkında muhatap İdare tarafından 9/3/2020 tarihinde ret cevabı

verilmiş; başvuranın 27/5/2020 tarihli bilgi edinme talepli dilekçesine de 13/6/2022 tarihinde cevap verilmiştir. Bu nedenle başvuranın muhatap İdareye 6701 sayılı Kanun'a aykırı olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesi talebinde bulunduğu ve talebine muhatap İdare tarafından cevap verildiği anlaşılmaktadır. Aynı zamanda başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden felsefi ve siyasi görüş temelinde mobbinge maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapılan inceleme neticesinde, başvurunun esasın incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

15. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin "*Ayrımcılık yasağı*" başlıklı 14'üncü maddesi ayrımcılık yasağını güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No:36042/97, 11/6/2002, para. 48 ve AİHM, *Okpysz/Almanya*, B. No:59140/00, 25/10/2005, para. 33).

16. Anayasa'nın "*Kanun önünde eşitlik*" başlıklı 10'uncu maddesi ile de ulusal hukukta ayrımcılık yasağı koruma altına alınmıştır. Anayasa Mahkemesi (AYM) kararlarında da AİHM içtihatlarına paralel olarak nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilmektedir (AYM, Nuriye Arpa, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58). Dolayısıyla hukuksal durumları aynı olanlara yönelik farklı muamelenin objektif ve makul bir sebebe dayandığı, farklı muamelenin öngörülen meşru amaç ile orantılı olduğu, diğer bir ifadeyle farklı muameleye tabi tutulan kişiye aşırı ve olağanın ötesinde bir külfet yüklenmediği hâllerde eşitlik ilkesi ihlal edilmeyecektir (AYM, Burcu Reis, B. No: 2016/5824, 28/12/2021, para. 50).

17. Ayrımcılık yasağı kapsamında değerlendirilen ve ayrımcılık türlerinden biri olarak ifade edilen mobbing kavramını, 6701 sayılı Kanun "*işyerinde yıldırma*" olarak tanımlamıştır. İşyerinde yıldırma ya da yaygın adıyla mobbing, çalışanlar üzerinde oldukça yıpratıcı sonuçlar doğuran bir süreç olup çalışanların fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. İşyerinde yıldırma yeni bir olgu değildir ve toplumumuzda birçok kişi bu sorunu yaşamaktadır. Mobbing kelimesini kavramsallaştıran endüstri psikoloğu Heinz Leymann mobbingi, "*bir veya birden fazla kişi tarafından, sistematik olarak genellikle bir kişiye yöneltilen ve bu kişiyi çaresiz ve savunmasız bir duruma iten, hasmane, ahlak dışı ve süreklilik arz eden eylemler aracılığıyla kurulan iletişim biçimi*" olarak tanımlamıştır (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), B. No: 2022/766, K. No: 2023/64, 24/1/2023, para. 16).

18. Anayasa'nın 49'uncu maddesinde yer verilen, "*Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, ... ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.*" şeklindeki düzenlemeyle bireylerin fiziksel ve ruhsal olarak zarar görmeyecekleri ve asgari koşulları sağlanmış sağlıklı bir çalışma ortamı içinde bulunabilmelerinin güvence altına alındığı görülmektedir (AYM, *Aynur Özdemir ve diğerleri*, B. No: 2013/2453, 24/3/2016, para 76; AYM, *Hacer Kahraman*, B. No: 2013/7935,

20/4/2016, para 66). Bu doğrultuda kasıtlı ve sistematik olarak belirli bir süre çalışanın aşağılanması, küçümsenmesi, dışlanması, kişiliğinin ve saygınlığının zedelenmesi, kötü muameleye tabi tutulması, yıldırılması ve benzeri şekillerde ortaya çıkan psikolojik tacizin önlenmesi çalışma barışının geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir (İşyerlerinde Psikolojik Tacizin (Mobbing) Önlenmesi Genelgesi, 2011).

19. Başvuran, somut olayda siyasi ve felsefi görüşü temelinde işyerinde yıldırıma maruz kaldığını ifade etmektedir. 6701 sayılı Kanun kapsamında ihlal iddiasına konu eylemlerin işyerinde yıldırma olarak tanımlanabilmesi için şu unsurları ihtiva etmesi gerekmektedir: i. Eylemler iş ilişkisi içerisinde gerçekleşmeli ve Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak yapılmalıdır; ii. Söz konusu eylemler kişiyi işinden soğutmak, dışlamak, bıktırmak amacı taşımalıdır; iii. Eylemler kasıtlı olarak yapılmalı ve olayda birden fazla eylem bulunmalıdır. 6701 sayılı Kanun uyarınca, muhatabın eylemlerinin işyerinde yıldırma tanımına girebilmesi için süreklilik arz etmesi yeterli görülmemekte aynı zamanda eylemlerin işyerinde yıldırma, bezdirme gibi bir özel bir kastla ortaya konulması aranmaktadır.

20. Bu kapsamda başvuru konusu eylemler ilk kriter açısından değerlendirildiğinde, ilgili iddiaların başvuranın görev yaptığı Okul İdaresi ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün eylem, iş ve işlemlerine ilişkin olduğu, bu kapsamda başvuru konusu eylemlerin iş ilişkisi içerisinde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan iş ilişkisi içinde meydana gelen bu eylemlerin 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayalı olarak özel bir kastla gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin de ortaya konması gerekmektedir.

21. Başvuran somut olayda, Çankırı ili Kurşunlu ilçesinde bulunan Tevfik Fikret Ortaokulunda Teknoloji ve Tasarım öğretmeni olduğunu, ders sayısının az olması nedeniyle ek ders taleplerinin Okul İdaresi tarafından karşılanmadığını, ders programında boş gün bırakılmadığını, ancak diğer öğretmenlerin ders programlarında boş günlerin bulunduğunu, Eğitim-Bir Sendikasına geçmemesi nedeniyle Şube Müdürlüğü görevlendirmesinin iptal edildiğini ve istifa dilekçesinin alındığını, promosyon ödemesinin zamanında yapılmadığını, sınıf defterine kazanımları yazmadığı, devamsızlıkları deftere işlemediği, yıllık planları ihtarla rağmen teslim etmediği gerekçesiyle hakkında soruşturma başlatıldığını ve sonucunda uyarı cezası aldığını ancak aynı durumda olan diğer öğretmenlere soruşturma açılmadığını, nöbetçi olduğu günün teneffüsüne geç çıkması ve taşınmalı eğitim öğrencilerinin güvenliğini tehlikeye atması gerekçesiyle kendisi ile birlikte aynı sendikaya üye bir diğer öğretmen hakkında tutanak tutulduğunu ancak başka kimseye tutanak tutulmadığını, altı saatlik Bilişim Teknolojileri dersine girmeyi talep etmesine rağmen dersin bir Şube Müdürüne verildiğini ayrıca hakkında yürütülmüş olan soruşturma dosyalarının birer örneğini istemesine rağmen soruşturma bilgilerinin kendisine verilmediğini iddia etmektedir.

22. Başvuru dosyası incelendiğinde, başvuranın 2017-2018 yılları arasında Eğitim-Bir Sendikasına, 2018-2021 yılları arasında Türk-Eğitim Sendikasına, 2022 yılından itibaren ise Hürriyetçi Eğitim Sendikasına üye olduğu görülmektedir. Dosya kapsamında sunulan resmi belgelerden Tevfik Fikret Ortaokulunda Türk Eğitim Sen üyesi 2, Eğitim Bir Sen üyesi 10, Özgür Eğitim Sen üyesi 1, Hürriyetçi Eğitim Sen üyesi 1, Eğitim Sen üyesi 1 personelin görev yaptığı, 4 personelin ise hiçbir sendikaya üye olmadığı; Kurşunlu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde 10 Eğitim Bir Sen üyesi, 3 Türk Eğitim Sen üyesi yöneticinin bulunduğu, kalan 5 yöneticinin ise hiçbir sendikaya üye olmadığı özellikle ders görevlendirmelerinde/programlarında ve tamamlamalarında diğer sendikalara üye olan öğretmenlerin de

bulunduğu, görevlendirmelerde yalnızca bir sendikanın esas alınmadığı, sadece tek bir sendikanın Okul içerisinde etkin olmadığı, Okul İdaresi ile İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü içerisinde Eğitim Bir Sendikası, Türk Eğitim Sendikası, başvuranın nihai olarak üyesi olduğu Hürriyetçi Eğitim Sendikası ve Özgür Eğitim Sendikasına üye öğretmen ve idarecilerin bulunduğu anlaşılmaktadır.

23. Ayrıca başvuranın geçmiş yıllardaki olumlu çalışmaları nedeniyle hakkında ceza tayini işlemi yapılmadığı ve başvuranın MEBBİS kayıtlarında da hakkında herhangi bir ceza kaydının olmadığı, başvuranın müdür yardımcısı olma talebinin ise başvuranın üyesi bulunduğu sendika nedeniyle değil norm kadro bulunmama sebebiyle yapılamadığı, başvuranın promosyon ödemesinin Milli Eğitim Bakanlığının ödeneği geç göndermesinden dolayı geciktiği, boş olan altı saatlik Bilişim Teknolojileri dersinin Şube Müdürüne ana branş olması nedeniyle verildiği ve dersin gönüllük esasıyla ücret alınmadan yürütüldüğü, başvuranın ek ders taleplerinin Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları sebebiyle karşılanmadığı anlaşılmaktadır.

24. Başvuran hakkında yürütülen soruşturma kapsamında ifadesi alınan Okul Müdürü A.K.'nın, başvuranın derslerinin çakıştığı iddiasını kendisi ile paylaşmadığını, başvuranın kendisini arayarak kendisine verilecek olan üç saatlik dersin programının kendi istediği güne verilmesini istediğini, talebinin değerlendirileceğinin kendisine ifade edildiğini ayrıca sosyal mesajlaşma programı üzerinden ders saatlerinde çakışma olan ve nöbet durumu olan öğretmenlerden bu durumlarını kendisine iletmelerini istediğini ancak başvuran tarafından herhangi bir geri dönüş yapılmadığını ifade etmektedir. Nitekim dosya kapsamında sunulan belge, ekran görüntüleri, yazılı tanık beyanları ve konuya ilişkin 28/10/2020 tarihli soruşturma raporu A.K.'nın iddialarını doğrulamaktadır. Dolayısıyla başvuranın boşders günü ile derslerinin çakışmasına ilişkin olarak Okul İdaresine gerekli bildirimleri yapmadığı bu sebeple de gereken kolaylığın sağlanamadığı değerlendirilmektedir.

25. Başvuran, muhatap İdareden 27/9/2021 tarihli dilekçesi ile ders saatlerinin doldurulmasını talep etmiş; muhatap İdare tarafından verilen cevapta ise; ders saatlerinin doldurulmasının 12/16/2006 tarihli ve 26378 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararı'nın 20'inci ve 24'üncü maddeleri doğrultusunda yapıldığı, boş olan 11 saatlik Türkçe alan dersi için öğretmen ihtiyacının bildirildiği, Türkçe alan dersi öğretmen ihtiyacının ise Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları kapsamında yapıldığı, ilgili düzenlemenin 39'uncu sayfasında yer alan açıklama uyarınca Teknoloji ve Tasarım öğretmenlerinin yalnızca Teknoloji ve Tasarım dersini okutabileceği belirtilmektedir. Bunun yanında ek ders karşılığını doldurmayan veya 30 saatin altında derse giren öğretmenler arasında söz konusu ders saatlerinin kura yöntemi ile dağıtıldığı ifade edilmiştir. Söz konusu dilekçe ile muhatap İdare tarafından verilen cevap birlikte değerlendirildiğinde ise başvuranın ders saatlerinin belirlenmesinde ve ders dağılımında kura yöntemi ile hareket edildiği belirlenmiştir. Netice olarak başvuranın bu kapsamdaki iddialarının hem felsefi ve siyasi görüş temeli ile ilişkilendirilemediği hem de iddiaların aksinin muhatap İdare tarafından ispatlandığı değerlendirilmektedir.

26. Başvuranın, 18/2/2022 tarihinde nöbetçi olduğu dersin teneffüsüne 8 dakika geç çıktığı ve aynı gün taşımaları okul servisleri ile Okula gelen öğrencilerin iniş ve binışteki kontrollerini yapmadığı için öğrencilerin can güvenliğini tehdit ettiği gerekçesiyle hakkında tutanak tutulduğu; nöbete geç çıkan birden

fazla öğretmen olmasına rağmen onlar hakkında tutanak tutulmadığı ve savunmalarının istenmediği iddiası ile ilgili olarak muhatap İdare tarafından, başvuranın nöbetçi öğretmen olarak bulunduğu sırada teneffüs nöbetine geç çıktığı, okul giriş ve çıkışlarında öğrencilerin güvenlik tedbirlerine aykırı davrandığı, söz konusu olay ile ilgili olarak başvuran ve bir diğer öğretmen tarafından servis araçlarının usulsüz davranması ile ilgili olarak tutanak tuttukları, söz konusu tutanağı Okul İdaresine bildirdikleri ve bu nedenle söz konusu tutanağı tutan öğretmenlerin bilgisine başvurulduğu ifade edilmiştir. Başvuran hakkında tutulan tutanak incelendiğinde söz konusu tutanağın, 18/2/2022 tarihinde başvuranın teneffüsteki nöbet görevine zamanında çıkmaması ve taşınmalı okul servisleri ile okula gelen öğrencilerin iniş ve binış kontrollerini yapmaması ve Milli Eğitim Bakanlığının 26/4/2018 tarihli ve 2018/10 sayılı Okullarda Güvenlik Önlemlerinin Alınması Genelgesi doğrultusunda alınması gereken önlemlerin başvuran tarafından alınmaması ve çocukların güvenliklerinin riske atılması sebebiyle tutulduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda söz konusu tutanak başvuranın sendika bağlantısı nedeniyle tutulmayıp öğrencilerin can güvenliğinin sağlanması amacıyla tutulmuştur. Ayrıca başvuranın Eğitim-Bir Sendikasına geçmemesi nedeniyle Şube Müdürlüğü görevlendirmesinin iptal edilmesi ve istifa dilekçesinin alınması iddiası ile ilgili olarak ise başvuranın Şube Müdürlüğü görevlendirmesinin sendikası nedeniyle iptal edilmeyip bizzat başvuran tarafından istifa dilekçesi verilmesi üzerine gerçekleştirildiği ve söz konusu istifa dilekçesinin 29/9/2020 tarihli imzalı dilekçesinin bulunduğu görülmektedir.

27. Sendikalar, istihdam alanında temsil ettiği grupların ekonomik ve sosyal nitelikteki hak ve menfaatlerini savunan, hayat koşullarını iyileştirmeye çalışan örgütler olup, menfaat birlikteliği niteliğindedir. 12/7/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 1'inci maddesinde de sendikalar, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturulan gruplar olarak tanımlanmıştır. Ayrımcılık vakalarında, kişinin daha zararına olan farklı muamele ile korunan hukuki menfaat arasında nedensel bir bağlantı bulunması gerektiğinden sendikaların menfaat birlikteliği niteliğinde olduğu da dikkate alındığında yalnızca bir sendikaya mensup olmanın, siyasi ve felsefi görüş nedeniyle ayrımcılık yasağının ihlal edildiği sonucuna ulaşmak için yeterli olmayacağı değerlendirilmektedir (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) , B. No: 2022/1608, K. No: 2023/457, 30/5/2023, para. 23).

28. Bununla birlikte, başvuranın hangi siyasi ve felsefi görüş farklılıklarına istinaden böyle bir muameleye maruz kaldığı, muhatap Kurum yöneticilerinin hangi siyasi görüşten olduğu, hangi siyasi saiklerle bu işlemi gerçekleştirdiklerine dair dosya kapsamında somut herhangi bir bilgi bulunmamakla birlikte soyut bir söyleme dayanarak olaya siyasi ve felsefi görüş gibi bir temel bulma çabası boşlukta kalmaktadır. Ayrıca 23/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "*Tarafsızlık ve devlete bağlılık*" başlıklı 7'nci maddesi de "*Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirlerken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.*" şeklinde olup, ilgili düzenleme de söz konusu hususu destekler niteliktedir (TİHEK, B. No: 2022/1609, K. No: 2023/458, 30/5/2023, para. 24).

29. 6701 sayılı Kanun'un "*İspat Yükü*" başlıklı 21'inci maddesi, "*Münhasıran ayrımcılık*

yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.” hükmünü haizdir. Bu kapsamda başvuranın yukarıda bahsedilen iddialarının ispat yükü bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Başvuranın iddialarına karşı muhatap İdare tarafından gerçekleştirilen işlemler ile başvuran hakkında yürütülen soruşturmanın gerekçesinin başvuranın siyasi ve felsefi görüşü nedeniyle olmadığı, idari eylem ve işlemlerin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesinin gereği olduğu şeklinde anlaşılmaktadır. Ayrıca başvurana karşı yürütülen soruşturma kapsamında alınan ifadelerde de Okul Müdürü A.K.’nın başvurana karşı mobbing uyguladığı iddiası ile derslerinin çakıştığı iddiasının da sübuta ermediği ifade edilmiş ve bu husus tanık ifadeleri ile desteklenmiştir. Başvuran her ne kadar hakkında yürütülen soruşturma ve diğer idari işlemlerin sendikal bağlantısı nedeniyle olduğunu iddia etse de muhatap İdarenin açıklamaları ve dosya kapsamında sunduğu bilgi, belge ve beyanlar, söz konusu iddiaların muhatap İdare tarafından siyasi ve felsefi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ve eşit muamele ilkesinin ihlal edilmediğini ortaya koymakla birlikte başvuranın iddia ettiği muhatap tarafından gerçekleştirilen işlem, eylem ve muamelelerin başvuranı işinden soğutmak, dışlamak, biktirmek amacını taşımadığı; bu sebeple de işyerinde yıldırma için aranan özel kast unsurunun da dosya kapsamında sağlanmadığı değerlendirilmektedir. Özellikle başvuran hakkında yürütülen 16/12/2020 tarihli soruşturma neticesinde başvuranın geçmiş hizmetlerindeki başarıları dikkate alınmış ve başvurana ceza uygulanmamıştır. Ayrıca bu husus MEBBİS kayıtlarında herhangi bir ceza kaydının olmaması ile de desteklenerek başvurana karşı herhangi bir özel kast unsurunun olmadığı kanaatini kuvvetlendirmektedir.

30. Belirtilen sebeplerle dosya kapsamında yer alan tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde başvuran ile muhatap Kurum arasındaki siyasi ve felsefi görüş farklılığının somut olarak ortaya konulamadığı, gerçekleştirilen idari işlemlerin başvuranın hukuken tanınmış bir hak olan sendikaya üyelik kapsamında örgütlenme özgürlüğünden ve çalışma hakkından karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını engelleyen veya zorlaştıran nitelikte olduğunun kanıtlanamadığı bu sebeple de felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

2/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Afişan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-onaylıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi